

Broszura
informacyjno
- edukacyjna

STOP PRZEMOCY W RODZINIE

Wojewoda Świętokrzyski

KIELCE 2012

Spis treści

1	Przemoc domowa. Czym jest?	3
2	Wokół mitów i stereotypów.....	4
3	Gdy jesteś świadkiem przemocy w rodzinie.....	5
4	Gdy jesteś ofiarą przemocy domowej	6
5	Informacje na temat miejsc i placówek, w których osoby dotknięte przemocą w rodzinie mogą uzyskać pomoc.....	8
6	Zadania służb i instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie ..	14
6.1	Przyjęcie zgłoszenia o stosowaniu przemocy w rodzinie.....	15
6.2	Kroki postępowania przedstawicieli służb i instytucji odpowiedzialnych za realizację procedury Niebieskie Karty	16
6.2.1	Działania podejmowane przez funkcjonariusza Policji:	18
6.2.2	Działania przedstawiciela jednostki organizacyjnej pomocy społecznej:.....	19
6.2.3	Działania podejmowane przez pracownika oświaty:	21
6.2.4	Działania podejmowane przez pracownika ochrony zdrowia:	22
6.2.5	Działania podejmowane przez przedstawiciela Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:	23

1 Przemoc domowa. Czym jest?

Przemocą w rodzinie nazywamy każde zachowanie skierowane wobec osoby bliskiej, którego celem jest utrzymanie nad nią kontroli i władzy. Przemoc w rodzinie to zamierzone, wykorzystujące przewagę sił działanie przeciwko członkowi rodziny naruszające jego godność oraz podstawowe prawa i wolności, powodujące cierpienie i szkody. Przemoc jest intencjonalna – jest zamierzonym celowym działaniem człowieka, jest nakierowana na kontrolowanie i podporządkowanie drugiej osoby, odbywa się w warunkach nierównowagi sił – sprawca ma i wykorzystuje przewagę (fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną) nad ofiarą, prowadzi do naruszenia jej podstawowych praw i wolności, powoduje cierpienie oraz naraża ją na utratę zdrowia i życia.

Rodzaje przemocy:

Fizyczna – naruszanie nietykalności fizycznej - intencjonalne zachowanie z użyciem siły, powodujące nieprzypadkowe zranienia ciała lub niosące takie ryzyko (np. popychanie, szarpanie, kopanie, bicie, szczypanie, klapsy, ciągnięcie za uszy lub włosy, duszenie, krępowanie ruchów, przypalanie papierosem i in.)

Psychiczna – naruszanie godności osobistej - zadawanie cierpień psychicznych, kontrolowanie, przymusowa izolacja, ciągle niepokojenie, grożenie, obrażanie, krytykowanie, szantażowanie i wiele innych. Ta forma przemocy jest **najczęściej stosowaną i najtrudniejszą do udowodnienia**

Seksualna – naruszanie intymności - zmuszanie osoby do aktywności seksualnej wbrew jej woli, kontynuowanie aktywności gdy osoba nie jest w pełni świadoma; przymus może polegać na bezpośrednim użyciu siły lub szantażu

Ekonomiczna – naruszanie własności - celowe niszczenie czyjejś własności, pozbawienie środków niezbędnych do zaspokojenia podstawowych potrzeb, dysponowanie czyjąś własnością, sprzedawanie osobistych rzeczy bez uzgodnienia, przeglądanie dokumentów, zabieranie pieniędzy itd.

Zaniedbanie (rozmyślne i nieświadome) – naruszenie obowiązku opieki- odmowa wypełniania, niewłaściwe wypełnianie lub niepowodzenie w pełnieniu obowiązków opiekuńczych, stwarzanie zagrożeń fizycznych i emocjonalnych (np. pozbawienie jedzenia, ubrania, schronienia, porzucenie, ograniczenie dostępu do opieki zdrowotnej itp.)

Stan kryzysu spowodowany doświadczaniem przemocy ze strony osoby bliskiej to zjawisko złożone. Zgodnie z art. 47 ust.1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r., nr 175, poz. 1362 z późn. zm.):

Interwencja kryzysowa stanowi zespół interdyscyplinarnych działań podejmowanych na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu. Celem interwencji kryzysowej jest przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie, a dzięki temu zapobieganie przejściu reakcji kryzysowej w stan chronicznej niewydolności psychospołecznej.

W tym przypadku kryzys to trauma wywołana doświadczaną (czasem nawet przez kilkanaście lat!) przemocą.

Ważne!

Przemoc jest przestępstwem ściganym z urzędu w trybie **art. 207. § 1. Kodeksu Karnego**, który brzmi:

Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§ 2. *Jeżeli czyn określony w § 1 połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.*

§ 3. *Jeżeli następstwem czynu określonego w § 1 lub 2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.*

Ściganie z urzędu polega na tym, że Prokurator i Policja prowadzą postępowanie niezależnie od woli i zgody osoby pokrzywdzonej. Wycofanie skargi lub odmowa zeznań nie jest podstawą do umorzenia postępowania, jeśli istnieje uzasadnione przypuszczenie, że popełniono przestępstwo.

2 Wokół mitów i stereotypów

Przemoc w rodzinie najczęściej dzieje się za zamkniętymi drzwiami, bez świadków; obwarowana jest licznymi nakazami, zakazami, mitami i stereotypami, które dotyczą zarówno ofiar, sprawców, świadków, członków rodziny, przyjaciół, sąsiadów, przedstawicieli służb i instytucji pomagających. Prawidłowa świadomość społeczna dotycząca zjawiska przemocy

w rodzinie jest niezwykle ważnym aspektem w szeroko pojętym procesie profilaktyki i przeciwdziałania temu problemowi.

Błędne przekonania na temat przemocy w rodzinie:

- X** przemoc w rodzinie to prywatna sprawa, nikt nie powinien się wtrącać
- X** przemoc zdarza się tylko w rodzinach z marginesu społecznego
- X** dowodem przemocy są jedynie widoczne ślady na ciele ofiary
- X** jeśli ktoś jest bity, to znaczy że na to zasłużył lub widocznie to lubi, skoro nie odszedł od sprawcy
- X** ofiary przemocy w rodzinie akceptują taką sytuację
- X** przyczyną przemocy w rodzinie jest alkohol
- X** gwałt w małżeństwie nie istnieje
- X** przemoc w rodzinie jest rzadkim zjawiskiem, problemem wyolbrzymionym
- X** dla dobra dzieci powinno się znieść wszystko – nawet przemoc
- X** ofiara sama sobie jest winna

Zapamiętaj!

Za przemoc zawsze odpowiedzialny jest sprawca

3 Gdy jesteś świadkiem przemocy w rodzinie

Powinnością każdego człowieka jest reagowanie na krzywdę osoby doświadczającej przemocy.

Taki społeczny obowiązek nakłada na każdego z nas art. 304 §1 Kodeksu Postępowania Karnego:

„Każdy dowiedziawszy się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu ma społeczny obowiązek zawiadomić o tym Prokuratora lub Policję.”

Do powiadamiania o popełnieniu przestępstwa z użyciem przemocy KAŻDEGO OBYWATELA obliguje art. 12 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie:

- 1. Osoby, które w związku z wykonywaniem swoich obowiązków służbowych lub zawodowych powzięły podejrzenie o popełnieniu ściganego z urzędu przestępstwa z użyciem przemocy w rodzinie, niezwłocznie zawiadamiają o tym Policję lub prokuratora.*
- 2. Osoby będące świadkami przemocy w rodzinie powinny zawiadomić o tym Policję, prokuratora lub inny podmiot działający na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.*

Zaniechanie powiadomienia w/w służb w sytuacji stwierdzenia występowania przemocy może zostać potraktowane jako przestępstwo z art. 231 KK, tj. niedopełnienie obowiązków przez funkcjonariusza publicznego (za takiego funkcjonariusza należy uznać dyrektora szkoły) i działanie na szkodę interesu publicznego.

Często jedyną osobą, która może pomóc przerwać przemoc jest świadek przemocy. Przemoc w rodzinie tworzy zamknięty krąg! Ofiara boi się, nie wierzy bądź nie wie, że ma prawo prosić o pomoc i że ktoś chce i może jej pomóc, wstydzi się poprosić o tę pomoc. Świadek przemocy może przerwać zamknięty krąg milczenia. Możesz pomóc:

Krok 1. Wysłuchaj osoby, która doznaje przemocy

Krok 2. Uwierz w to, co mówi

Krok 3. Zapewnij ją o tym, że ma prawo szukać pomocy

Krok 4. Powiadom osoby i instytucje, które zajmują się udzielaniem pomocy w sytuacjach kryzysowych. (Policja, Prokuratura, Pogotowie Ratunkowe, Ośrodek Pomocy Społecznej w Twojej okolicy)

Jeżeli jesteś **świadkiem przemocy** w rodzinie nie zwlekaj ani chwili dłużej, **zareaguj** – możesz komuś uratować zdrowie, życie lub ocalić dzieciństwo.

4 Gdy jesteś ofiarą przemocy domowej

Zapamiętaj! Prawo stoi po Twojej stronie, nikt nie ma prawa Cię krzywdzić.

Nie musisz przechodzić przez to sama/sam. Nie powinnaś/nienes obwiniać się za to, co się dzieje w twoim domu i nie musisz czuć wstydu. Im bardziej się izolujesz, tym trudniej będzie ci podjąć jakiegokolwiek działanie. Rozmowa z zaufanym członkiem rodziny lub przyjacielem może pomóc.

W Twoim środowisku są osoby, instytucje które udzielą ci pomocy. Będziesz mogła/mógł porozmawiać z kimś w zaufaniu, uzyskać pomoc lub informację, gdzie się po tę pomoc udać. Nikt nie będzie naciskał do poczynienia kroków, do których podjęcia nie jesteś gotowa/y.

Art. 207. § 1. *Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.*

§ 2. *Jeżeli czyn określony w § 1 połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.*

§ 3. *Jeżeli następstwem czynu określonego w § 1 lub 2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.*

Ściganie z urzędu polega na tym, że Prokurator i Policja prowadzą postępowanie niezależnie od woli i zgody osoby pokrzywdzonej. Wycofanie skargi lub odmowa zeznań nie jest podstawą do umorzenia postępowania, jeśli istnieje uzasadnione przypuszczenie, że popełniono przestępstwo.

Ponadto polskie prawo ściga sprawców przestępstw przeciwko osobom bliskim za:

- grożenie innej osobie popełnieniem przestępstwa na jej szkodę lub szkodę osoby najbliższej, jeżeli groźba wzbudza w zagrożonym uzasadnioną obawę, że będzie spełniona - art. 190 K.K. (przestępstwo ścigane na wniosek pokrzywdzonego)
- stosowanie przemocy lub groźby bezprawnej w celu zmuszenia innej osoby do określonego działania, zaniechania lub znoszenia określonego stanu - art. 191 K.K.
- doprowadzenie innej osoby do obcowania płciowego przemocą, groźbą bezprawną lub podstępem (zgwałcenie) oraz doprowadzenie w ten sam sposób innej osoby do poddania się innej czynności seksualnej lub wykonania takiej czynności - art. 197 K.K. (przestępstwo ścigane na wniosek pokrzywdzonego).

UWAGA! Przestępstwo to popełnia również mąż, gwałcąc własną żonę!

- doprowadzenie małoletniego poniżej lat 15 do obcowania płciowego lub poddania się innej czynności seksualnej - art. 200 K.K.
- znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny - art. 207 Kodeksu Karnego (K.K.)
- uporczywe uchylanie się od wykonania ciążącego z mocy ustawy lub orzeczenia sądowego obowiązku opieki przez nielożenie na utrzymanie osoby najbliższej lub innej osoby i przez to narażanie jej na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb

życiowych (uchylanie się od obowiązku alimentacyjnego) - art. 209 K.K. (przestępstwo ścigane na wniosek pokrzywdzonego, organu opieki społecznej lub właściwej instytucji)

- porzucenie małoletniego poniżej lat 15 albo osoby nieporadnej ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny, wbrew obowiązkowi troszczenia się - art. 210 K.K.

uprowadzenie lub zatrzymanie małoletniego poniżej lat 15 albo osoby nieporadnej ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny, wbrew woli osoby powołanej do opieki lub nadzoru - art. 211 K.K.

Zapamiętaj!

Dziecko będące świadkiem przemocy w rodzinie jest też jej ofiarą

5 Informacje na temat miejsc i placówek, w których osoby dotknięte przemocą w rodzinie mogą uzyskać pomoc

Policja – tel. 997 lub 112

Pogotowie Ratunkowe - 999

Prokuratura, Sąd

Właściwy ze względu na miejsce zamieszkania lub pobytu Ośrodek Pomocy Społecznej

Świętokrzyskie Stowarzyszenie Pomocy Ofiarom Przepęstw

Kielce, ul. Mickiewicza 9

tel. 041 349 32 51 (pon. - pt. : 14.00 - 18.00)

Na terenie województwa świętokrzyskiego funkcjonują placówki specjalizujące się w niesieniu pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie. W zależności od typu placówki, pomoc dla osób doświadczających przemocy może łączyć różne rodzaje działalności, przede wszystkim o charakterze informacyjnym, psychologicznym, pedagogicznym, prawnym, edukacyjnym czy socjalno-bytowym. Do placówek tych należą:

- **Punkt konsultacyjny** – świadczy podstawową pomoc osobom i rodzinom dotkniętym zjawiskiem przemocy na terenie gminy. Punkt konsultacyjny udziela natychmiastowej pomocy o charakterze informacyjnym oraz wsparcia psychologicznego. Prowadzi działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców

w rodzinach zagrożonych przemocą. W razie potrzeby punkt powinien udzielić pomocy w zakresie zorganizowania schronienia osobom/rodzinom dotkniętym przemocą (**aktualna baza teleadresowa punktów konsultacyjnych znajduje się na stronach internetowych Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach (www.kielce.uw.gov.pl) w zakładce „Polityka społeczna” na podstronie „Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie”**).

- **Punkt Interwencji Kryzysowej (PIK)** – prowadzi poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne, prawne i socjalne dla osób kryzysie spowodowanym m. in. doświadczaną przemocą. Działalność PIK ma charakter regionalny (gmina, powiat). Punkt prowadzi poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne, prawne, socjalne oraz psychoedukację w zakresie związanym z przemocą. Celem PIK jest udzielanie osobom wsparcia w radzeniu sobie z aktualnym kryzysem i budowaniu motywacji do pozytywnych zmian. W razie potrzeby punkt powinien także udzielić pomocy w zakresie natychmiastowego zorganizowania schronienia osobom/rodzinom zagrożonym przemocą. Punkt Interwencji Kryzysowej powinien minimum raz w tygodniu przyjmować klientów w godzinach popołudniowych.

Punkty Interwencji Kryzysowej działające w województwie świętokrzyskim:

Zespół Interwencji Kryzysowej
przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie
ul. Mickiewicza 27, 28-100 Busko-Zdrój
tel. 41/370-81-87 (Telefon Zaufania), pokój nr 5
e-mail: centrum@centrumbusko.pl

Punkt Interwencji Kryzysowej
ul. Ogrodowa 3, 25-024 Kielce
Tel. 41/24-24-544
e-mail: arka.nadziei@op.pl

Punkt Interwencyjno – Konsultacyjny
dla Osób Doznających Przemocy w Rodzinie
ul. Kołłątaja 425-715 Kielce
tel. 41/366-10-52, tel. zaufania 195-13
(czynny całodobowo, bezpłatny z tel. stacjonarnego)

e-mail: pik.przemoc@mopr.kielce.pl

Punkt Interwencji Kryzysowej

ul. Wiśniowa 10, 29-100 Włoszczowa

tel. 41/39-41-310, 394-49-93 e-mail: pcpr_wloszczowa@o2.pl

godz. pracy: od 7.30-15.30 (pon.-pt.)

- **Ośrodek Interwencji Kryzysowej (OIK)** – prowadzi interdyscyplinarne działania interwencyjne na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu. Celem interwencji kryzysowej jest przywrócenie osobom równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie, a dzięki temu zapobieganie przejściu reakcji kryzysowej w stan trwałej niewydolności psychospołecznej. OIK w pierwszej kolejności diagnozuje sytuację osoby (ocenia jej stan psychiczny, identyfikuje źródło/a kryzysu) i w zależności od rozpoznania podejmuje dalsze działania by zapewnić jej kompleksową pomoc. Podejmuje również działania pomocowe w środowisku osób zagrożonych przemocą (poza placówką). Ośrodki interwencji kryzysowej posiadające miejsca noclegowe (tzw. hostel) udzielają czasowego schronienia osobom tego wymagającym i są czynne we wszystkie dni tygodnia 24 h/ dobę. W sytuacji gdy OIK nie dysponuje miejscami noclegowymi placówka ta udziela pomocy w natychmiastowym zorganizowaniu schronienia dla osoby doznającej przemocy.

Ośrodki Interwencji Kryzysowej (OIK) – działające w województwie świętokrzyskim:

**Placówka Poradnictwa Specjalistycznego
i Interwencji Kryzysowej**

ul. Kacpra Wasilewskiego 6

28-362 Nagłowice

tel. 41/381-45-84

e-mail: dom_naglowice@wp.pl

poradnictwo świadczone jest od pon.-pt.

w godz. od 9.00 -17.00

Ośrodek Interwencji Kryzysowej

przy Zespole Placówek Opieki

i Wychowania w Kazimierzy Wielkiej

ul. T. Kościuszki 15, 28-500 Kazimierza Wielka

tel. 41/35-21-832 e-mail: zpoiw@op.pl

Centrum Interwencji Kryzysowej

ul. Urzędnicza 7b, 25-729 Kielce,

tel. 41/366-48-47 (telefon całodobowy)

cik.kielc@op.pl

Ośrodek Interwencji Kryzysowej i Psychoterapii

przy Świętokrzyskim Centrum Profilaktyki

i Edukacji w Kielcach

ul. Jana Nowaka Jeziorańskiego 65

25 – 432 Kielce,

tel. /41/ 331-53-13

e-mail: scpie@profilaktyka.com

Ośrodek Interwencji Kryzysowej

Biuro Projektu „My samodzielni”

ul. Partyzantów 1

26-200 Końskie

695-033-384 (telefon interwencyjny – całodobowy)

Ośrodek Interwencji Kryzysowej

Osiedle Pułanki 10

27-400 Ostrowiec Świętokrzyski

tel. 041/263-27-36 e-mail: oik@mopsostrowiec.pl

Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej

ul. Żwirki i Wigury 40

28-400 Pińczów

tel. 41/35-73-575 wew. 3, e-mail: pcpr@pinczow.pl

Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej

ul. Tysiąclecia 22

26-110 Skarżysko Kamienna

tel. 41/25-21-953 e-mail: poik.sko@wp.pl

Ośrodek Pomocy Rodzinie

Stowarzyszenie Pomoc Rodzinie Dysfunkcyjnej „Przystań”

ul. Murarska 11

27-200 Starachowice

Tel. 041 274-09-97

- **Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie** – placówka prowadząca działania ukierunkowane na zabezpieczenie sytuacji osób doznających przemocy w rodzinie. Głównym jej zadaniem jest wspieranie w przezwyciężaniu sytuacji kryzysowej poprzez udzielenie natychmiastowej pomocy, w tym: czasowego schronienia, wsparcia psychologicznego o charakterze poradnictwa, mającego również charakter psychoterapii krótko lub długoterminowej oraz psychoedukacji w zakresie przemocy. Zasadniczym celem jest doprowadzenie u osób doznających przemocy do zrozumienia własnej sytuacji życiowej, wzmocnienia chęci zmiany tej sytuacji w kierunku uwolnienia się od przemocy poprzez pokonanie uczucia bezradności i przywrócenie wiary we własne siły. Ośrodek wsparcia umożliwia dostęp do pomocy prawnej w formie konsultacji (porad) oraz dostępność animowanych form samopomocy związanej z doznawaniem przemocy.

Ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie funkcjonujące w województwie:

Schronisko dla Kobiet Ofiar Przemocy (czynna całodobowo)

Kielce, ul. Olkuska 18

tel. 0 41 345 90 66

Kom. 516 105 783

Schronisko dla Kobiet i Punkt Interwencji Kryzysowej

Kielce, ul. Urzędnicza 7b

tel. 041 366 48 47 (całodobowy)

Schronisko im. św. Brata Alberta

dla Samotnych Matek i Ofiar Przemocy (placówka całodobowa)

Wiarna Rzeka 21, 26-065 Piekoszów

tel.(41) 306 47 59

- **Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie** – całodobowa placówka czasowego pobytu (do 3 miesięcy z możliwością przedłużenia pobytu

w uzasadnionych przypadkach), przeznaczona dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie oraz dzieci znajdujących się pod ich opieką. Ma zasięg ogólnopolski, co oznacza, że na decyzję umieszczenia osoby w placówce nie ma wpływu miejsce jej zamieszkania. SOW w ramach realizacji indywidualnego planu pracy prowadzi z osobą dotkniętą przemocą terapię (indywidualną i grupową), poradnictwo specjalistyczne (psychologiczne, pedagogiczne, prawne, socjalne), zapewnia dostęp do opieki medycznej, organizuje grupy wsparcia dla podopiecznych. Diagnostyka również sytuację dzieci osób przebywających w SOW, prowadzi wobec nich oddziaływania psychologiczne – pedagogiczne, a także udziela konsultacji wychowawczych rodzicom, przez co podnosi ich kompetencje opiekuńczo – wychowawcze. Celem pracy SOW jest udzielenie kompleksowej i profesjonalnej pomocy osobom dotkniętym przemocą w taki sposób, aby przywrócić im umiejętność samostanowienia i normalnego funkcjonowania w środowisku. SOW monitoruje sytuację podopiecznych przez pół roku po opuszczeniu przez nich placówki.

Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia Dla Ofiar Przemocy w Rodzinie

Kielce, ul. 1-go Maja 196

tel. 041 368 18 67

w soboty, niedziele, święta (całodobowo) specjaliści SOW dyżurują pod nr: **195 13,**

41 366 10 52

- **Dom dla Matek z Małoletnimi Dziećmi i Kobiet w Cięży** – specjalistyczna placówka czasowego pobytu dla maksymalnie 30 osób (przeznaczona dla kobiet w okresie okołoporodowym, małoletnich ojców i matek oraz matek z małoletnimi dziećmi), udzielająca całodobowego (również w trybie interwencyjnym), czasowego schronienia (do roku z możliwością przedłużenia pobytu w uzasadnionych przypadkach). Placówka podejmuje działania mające na celu zapobieganie sieroctwu społecznemu poprzez przygotowanie mieszkańców do świadomego i odpowiedzialnego rodzicielstwa (zapobieganie powielaniu złych wzorców rodzinnych i środowiskowych), zapobiega ich marginalizacji przygotowując je do samodzielnego funkcjonowania w środowisku po odrzuceniu ich przez partnerów lub rodziny z powodu nieoczekiwanego macierzyństwa. Celem działań podejmowanych przez placówkę jest przezwycięzenie sytuacji kryzysowej, powrót podopiecznych do środowiska i samodzielne w nim funkcjonowanie. Placówka przystosowana jest do potrzeb osób w niej przebywających (odrębne pomieszczenia do spania, wspólne pomieszczenia do pobytu dziennego dla mieszkańców z dziećmi, pokoje dla mieszkanek w ciąży przeznaczone maksymalnie dla

trzech osób, ogólnodostępne łazienki, wyposażone w sposób umożliwiający korzystanie

z nich kobietom jak i ich dzieciom, ogólnodostępną kuchnię do samodzielnego sporządzania posiłków oraz co najmniej jedno dodatkowe pomieszczenie do przyrządzania i spożywania drobnych posiłków, pomieszczenia do prania i suszenia).

Dom dla Matek z Małoletnimi Dziećmi i Kobiet w Ciąży

ul. Słoneczna 9

25-731 Kielce

tel. 41 345 50 59

strona: www.samotnematki.neostrada.pl;

e- mail: domdlamatek@interia.pl,

*Gdy nie czujesz się gotowa/gotowy do dokonania zmiany w swoim życiu, nie wiesz do kogo możesz się zgłosić, czujesz lęk przed mówieniem o tym co się stało ze specjalistą w bezpośrednim kontakcie **skorzystaj z TELEFONÓW ZAUFANIA:***

Telefon zaufania Urzędu Miasta w Kielcach - „Przemoc w rodzinie - zareaguj!”

tel. 95-13 (anonimowy, bezpłatny, całodobowy)

Telefon zaufania w sprawach rodzinnych

tel. 041 368 18 74 (pon. - pt. 08.00 - 18.00)

Telefon zaufania dla dzieci

tel. 022 696 55 50

Ogólnopolski Telefon dla Ofiar Przemocy w Rodzinie - Niebieska Linia

tel. 0801 120 002

Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie - Niebieska Linia

tel. 022 668 70 00

„La Strada” (Fundacja przeciwko Handlowi Ludźmi i Niewolnictwu)

tel. 022 628 99 99

6 Zadania służb i instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Zadania służb i instytucji zobligowanych do realizacji zadań w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie definiuje ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 roku w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy Niebieska Karta.

Zgodnie z art. Art. 9d. w/w ustawy:

Podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę "Niebieskie Karty" i nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą w rodzinie.

Procedura "Niebieskie Karty" obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie.

Przedstawiciele w/w podmiotów, realizują procedurę "Niebieskie Karty" w oparciu o zasadę współpracy i przekazują informacje o podjętych działaniach przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego. **(obowiązek tworzenia zespołów interdyscyplinarnych ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie nakłada na gminy art. 6 ust. 2. pkt. 4 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie).**

6.1 Przyjęcie zgłoszenia o stosowaniu przemocy w rodzinie

Zarówno osoba dokonująca interwencji na miejscu zdarzenia jak i osoba, która otrzymuje **zgłoszenie telefonicznie** w rozmowie z pokrzywdzoną osobą powinna stosować poniższe zasady:

1. Przyjmujący zgłoszenie o stosowaniu przemocy w rodzinie powinien wykazać się profesjonalizmem w rozmowie.
2. Rozmowa powinna być prowadzona spokojnym tonem.
3. Każde z ujawnionych przez osobę zgłaszającą zachowań należy przyjąć ze zrozumieniem i należytą uwagą (osoba zgłaszająca przemoc w rodzinie może wykazywać wzburzenie, nerwowość, ruchliwość lub też otępienie, emocjonalną obojętność, bierność).
4. Przyjmujący podczas rozmowy powinien stworzyć atmosferę bezpieczeństwa i akceptacji.
5. Należy powiedzieć osobie (w sytuacji, gdy zgłaszającą jest osoba doznająca przemocy) że zdarzenie, o którym opowiada jest przemocą, należy uznać za poważny problem i poinformować osobę, że przemoc jest przestępstwem.
6. W rozmowie z osobą pokrzywdzoną należy uwzględnić fakt, że nikt nie ma prawa krzywdzić innych stosując wobec nich przemoc i że żadne zachowanie nie usprawiedliwia działań sprawcy.

7. Należy zapewnić osobę doświadczającą przemocy, że nie jest winna przemocy, że całą odpowiedzialność ponosi osoba stosująca przemoc.
8. Należy poinformować osobę doświadczającą przemocy w rodzinie, że prawo stoi po jej stronie i że może się bronić, a także wskazać jej możliwość korzystania z przysługujących praw i zaplecza pomocowego, w tym pomocy specjalistów oraz instytucji zapewniających bezpieczeństwo i świadczących pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.
9. W celu podjęcia kompleksowych działań należy dążyć do uzyskania informacji dotyczących miejsca zamieszkania osoby/rodziny, wobec której stosowana jest przemoc.

Wszczęcie procedury "Niebieskie Karty" następuje przez wypełnienie formularza "Niebieska Karta - A" w przypadku powzięcia, w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych, podejrzenia stosowania przemocy wobec członków rodziny lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny lub przez osobę będącą świadkiem przemocy w rodzinie.

6.2 Kroki postępowania przedstawicieli służb i instytucji odpowiedzialnych za realizację procedury Niebieskie Karty

Niezależnie od tego, czy wszczynającym procedurę „Niebieskie Karty” jest: **funkcjonariusz Policji, pracownik socjalny, pracownik ochrony zdrowia, pracownik oświaty, czy też przedstawiciel Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**, zobowiązany jest on do postępowania zgodnie z treścią § 2- § 7 pkt. 2 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 roku w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”(Dz. U. nr 209, poz. 1245), tzn.:

1. Wszczęcie procedury następuje przez wypełnienie formularza „Niebieska Karta - A” przez w/w przedstawicieli w obecności osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.

2. W przypadku braku możliwości wypełnienia formularza „Niebieska Karta - A” z uwagi na nieobecność osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie lub ze względu na zagrożenie jej życia lub zdrowia, wypełnienie formularza „Niebieska Karta - A” następuje niezwłocznie po nawiązaniu bezpośredniego kontaktu z tą osobą lub po ustaniu przyczyny uniemożliwiającej jej wypełnienie.

3. W przypadku gdy nawiązanie bezpośredniego kontaktu z osobą, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, jest niewykonalne, wypełnienie formularza „Niebieska Karta - A” następuje bez udziału tej osoby.

4. Wszczynający procedurę podejmuje działania interwencyjne mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie. Rozmawia z osobą, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie. Rozmowę przeprowadza się w warunkach zapewniających bezpieczeństwo, gwarantujących swobodę wypowiedzi oraz poszanowanie jej godności.

5. W przypadku podejrzenia stosowania przemocy w rodzinie wobec dziecka, czynności podejmowane i realizowane w ramach procedury, zwane dalej „działaniami”, przeprowadza się w obecności rodzica, opiekuna prawnego lub faktycznego.

6. Jeżeli osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie wobec dziecka, są rodzice, opiekunowie prawni lub faktyczni, działania z udziałem dziecka przeprowadza się w obecności pełnoletniej osoby najbliższej w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.), zwanej dalej „osobą najbliższą”.

Zgodnie z w/w art. K.K. przez osobę najbliższą należy rozumieć:

małżonka, wstępnych, (czyli ojca, matkę, dziadków, pradziadków itd.) zstępnych (tj. dzieci, wnuki, prawnuki itd.), rodzeństwo, powinowatych w tej samej linii lub stopniu, osobę pozostającą w stosunku przysposobienia oraz jej małżonka, a także osobę pozostającą we wspólnym pożyciu.

7. Działania z udziałem dziecka, co do którego istnieje podejrzenie, że jest dotknięte przemocą w rodzinie, zwłaszcza w sytuacji nieobecnych opiekunów prawnych lub faktycznych i innych osób najbliższych powinny być prowadzone w obecności psychologa.

8. Po wypełnieniu formularza „Niebieska Karta - A” osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, przekazuje się formularz „Niebieska Karta - B”.

9. Jeżeli osobą, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie jest dziecko, formularz „Niebieska Karta - B” przekazuje się rodzicowi, opiekunowi prawnemu lub faktycznemu albo osobie, która zgłosiła podejrzenie stosowania przemocy w rodzinie. Formularza „Niebieska Karta - B” nie przekazuje się osobie, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie (§ 6 ust. 3 i 4 Rozporządzenia).

10. Zgodnie z § 7. 1 w/w Rozporządzenia wypełniony formularz „Niebieska Karta - A” wszczynający procedurę przekazuje do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego niezwłocznie, nie później niż w terminie 7 dni od dnia wszczęcia procedury, zachowując jego kopię.

Należy pamiętać, że pewne działania podejmowane w ramach procedury „Niebieskie Karty” nie wymagają zgody osoby doświadczającej przemocy w rodzinie i będą realizowane niezależnie

od jej woli, a zwłaszcza naruszenie, o którym mowa w art. 207 Kodeksu Karnego, ścigane z oskarżenia publicznego. Wycofanie skargi lub odmowa zeznań osoby pokrzywdzonej w tym przypadku nie jest podstawą do umorzenia postępowania, jeśli istnieje uzasadnione przypuszczenie, że popełniono przestępstwo.

6.2.1 Działania podejmowane przez funkcjonariusza Policji:

- a. udziela osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, niezbędnej pomocy, w tym udziela pierwszej pomocy;
- b. organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
- c. podejmuje, w razie potrzeby, inne niezbędne czynności zapewniające ochronę życia, zdrowia i mienia osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie, włącznie z zastosowaniem na podstawie odrębnych przepisów w stosunku do osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, środków przymusu bezpośredniego i zatrzymania;
- d. przeprowadza, o ile jest to możliwe, z osobą, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, rozmowę. Poucza sprawcę o odpowiedzialności karnej za znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą z nim w stałym lub przemijającym stosunku zależności, albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny. Wzywa osobę, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, do zachowania zgodnego z prawem i zasadami współżycia społecznego;
- e. przeprowadza na miejscu zdarzenia, w przypadkach niecierpiących zwłoki, czynności procesowe w niezbędnym zakresie, w granicach koniecznych do zabezpieczenia śladów i dowodów przestępstwa;
- f. podejmuje działania mające na celu zapobieganie zagrożeniom mogącym występować w rodzinie, w szczególności składa systematyczne wizyty sprawdzające stan bezpieczeństwa osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w zależności od potrzeb określonych przez zespół interdyscyplinarny lub grupę roboczą.

Każdy wszczynający procedurę „Niebieskie Karty” zobligowany jest do postępowania zgodnie z treścią § 2- § 7 pkt. 2 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 roku w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”(Dz. U. nr 209, poz. 1245).

6.2.2 Działania przedstawiciela jednostki organizacyjnej pomocy społecznej:

Pracownik socjalny w momencie uzyskania zgłoszenia o wystąpieniu przemocy w rodzinie zobowiązany jest do udzielenia pomocy **bez względu na to, czy osoba/rodzina pokrzywdzona korzysta z usług ośrodka pomocy społecznej**. Każdorazowo pracownik zobowiązany jest zgłoszenie przyjąć i niezwłocznie udać się w środowisko w celu zdiagnozowania sytuacji rodziny. W/w działania realizowane są w oparciu o Art. 45 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r., nr 175, poz. 1362 z późn. zm.). Zgodnie z ust. 1 wskazanego artykułu *praca socjalna świadczona jest na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym*. Z kolei ust. 4 w/w artykułu stanowi, że **praca socjalna świadczona jest osobom i rodzinom bez względu na posiadany dochód**.

Działania interwencyjne

W razie bezpośredniego zagrożenia życia i zdrowia osoby, co do której istnieje uzasadnione podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie pracownik socjalny jest zobowiązany:

1. Zgłosić na Policję lub do Prokuratury Rejonowej podejrzenie o popełnieniu przestępstwa względem osoby, co do której istnieje uzasadnione podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.
2. Zorganizować niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeśli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje uzasadnione podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.
3. Zapewnić schronienie i umieścić osobę/rodzinę (po wyczerpaniu możliwości zapewnienia schronienia przez najbliższą rodzinę, krewnych, znajomych) np. w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, ośrodku interwencji kryzysowej, ośrodku wsparcia, hostelu, schronisku, domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, in. ośrodku prowadzonym przez organizacje pozarządowe, kościół itp.
4. Może prowadzić rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie oraz informuje te osoby o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Należy pamiętać, że w sytuacjach gdy sprawca jest agresywny i stwarza bezpośrednie

zagrożenie dla zdrowia i życia, a udający się na miejsce zdarzenia pracownik socjalny obawia się o bezpieczeństwo swoje i innych osób przebywających w miejscu zdarzenia – interwencję należy przeprowadzić z udziałem funkcjonariusza/y Policji.

Działania pomocowe

W ramach procedury pracownik socjalny przeprowadza wywiad środowiskowy. Jeśli osoba, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, nie została jeszcze objęta procedurą „Niebieskie Karty”, niezwłocznie wypełnia wraz z nią formularz „Niebieska Karta - A”. Wypełniony formularz pracownik socjalny przekazuje Przewodniczącemu Zespołu Interdyscyplinarnego w terminie maksymalnie 7 dni od daty wszczęcia procedury, zachowując kopię przekazanego formularza. W dalszym etapie postępuje zgodnie z § 6 i § 7 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”, tzn.:

- I. Osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, przekazuje formularz „Niebieska Karta - B”.
- II. Jeżeli osobą, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, jest dziecko, formularz „Niebieska Karta - B” przekazuje rodzicowi, opiekunowi prawnemu lub faktycznemu albo osobie, która zgłosiła podejrzenie stosowania przemocy w rodzinie (§ 6 ust. 3 w/w Rozporządzenia).

Należy pamiętać również, że w ramach posiadanych kompetencji zgodnie z w/w Rozporządzeniem pracownik socjalny jednostki organizacyjnej pomocy społecznej:

1. diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
2. udziela kompleksowych informacji o:
  - a) możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
  - b) formach pomocy dzieciom doznającym przemocy w rodzinie oraz o instytucjach i podmiotach świadczących tę pomoc,
  - c) możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;

3. Zapewnia wsparcie psychologa i pedagoga dzieciom osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w szkole lub innej placówce opiekuńczo – wychowawczej.
4. Zawiera kontrakt socjalny z osobą, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.
5. Jeśli wymaga tego sytuacja, OPS udziela pomocy finansowej lub rzeczowej osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.
6. Pracownik socjalny informuje osobę/rodzinę, wobec której stosowana jest przemoc, że w celu podjęcia kompleksowych działań mających na celu udzielenie jej specjalistycznej pomocy w najbliższym czasie zostanie zwołane posiedzenie Zespołu Interdyscyplinarnego lub Grupy Roboczej.
7. Informuje osobę/rodzinę, wobec której stosowana jest przemoc, iż istnieje możliwość uzyskania pomocy w załatwianiu spraw w sądach, urzędach, instytucjach publicznych (np. pisanie pism urzędowych, złożenie zawiadomienia na Policję bądź do Prokuratury itp.).

6.2.3 Działania podejmowane przez pracownika oświaty:

1. W sytuacji wystąpienia przemocy pracownik oświaty informuje dyrektora szkoły lub placówki o osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.
2. Organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.
3. Jeżeli osobą dotkniętą przemocą w rodzinie jest dziecko z widocznymi na ciele są śladami przemocy fizycznej, pielęgniarka szkolna sporządza ich opis w karcie zdrowia dziecka.
4. Jeśli osoba, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, nie została jeszcze objęta procedurą „Niebieskie Karty”, przedstawiciel oświaty niezwłocznie wypełnia wraz z nią formularz „Niebieska Karta - A”. Wszczynający procedurę wypełniony formularz Niebieskiej Karty „A” przekazuje Przewodniczącemu Zespołu Interdyscyplinarnego w terminie maksymalnie 7 dni od daty wszczęcia procedury.
5. Osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, przekazuje formularz „Niebieska Karta - B”.
6. Jeżeli osobą, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, jest dziecko, formularz „Niebieska Karta - B” przekazuje rodzicowi, opiekunowi prawnemu lub faktycznemu albo osobie, która zgłosiła podejrzenie stosowania przemocy w rodzinie

(§ 6 ust. 3 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”).

7. Pracownik oświaty zgłasza na Policję lub do prokuratury rejonowej podejrzenie o popełnieniu przestępstwa względem osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.
8. Może prowadzić rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie oraz informuje te osoby o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.
9. W przypadku gdy osobą, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie jest osoba małoletnia:
  - dyrektor szkoły lub placówki niezwłocznie przesyła zawiadomienie o sytuacji dziecka do Sądu Rejonowego (wydział rodzinny i nieletnich) i do właściwego miejscowo ośrodka pomocy społecznej.
  - pedagog szkolny lub wychowawca klasy sporządza diagnozę sytuacji i potrzeb dziecka i opracowuje na jej podstawie plan działania placówki oświaty w stosunku do dziecka, z uwzględnieniem sposobów zapewnienia mu bezpieczeństwa, form wsparcia, kontaktów z osobami i instytucjami wspierającymi (np. pracownik socjalny, psycholog). Udziela kompleksowych informacji rodzicowi, opiekunowi prawnemu, faktycznemu lub osobie najbliższej o możliwościach pomocy psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej oraz wsparcia rodzinie, w tym o formach pomocy dzieciom świadczonych przez instytucje i podmioty w zakresie specjalistycznej pomocy na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie oraz o możliwości podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji dziecka i rodziny.

6.2.4 Działania podejmowane przez pracownika ochrony zdrowia:

1. Pracownik dokonuje wstępnej diagnozy sytuacji.
2. Udziela kompleksowych informacji o możliwościach uzyskania pomocy i wsparcia, w tym o uprawnieniu do uzyskania bezpłatnego zaświadczenia lekarskiego o ustaleniu przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie oraz o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób doświadczających przemocy.
3. W sytuacji, gdy jest to osoba posiadająca niezbędne kwalifikacje – wykonuje badanie lekarskie w celu ustalenia przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z przemocą

w rodzinie oraz wydaje bezpłatne zaświadczenie w tym przedmiocie (zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt. 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie). W sytuacji gdy pracownik ochrony zdrowia nie posiada odpowiednich kwalifikacji do w/w czynności, dokonuje wstępnej oceny sytuacji osoby zgłaszającej się. W przypadku wstępnej oceny sytuacji przez osobę nie posiadającą kwalifikacji do wykonania badania, diagnoza oznacza rozpoznanie na podstawie zebranych objawów i znanych ogólnych prawidłowości - złożonego stanu rzeczy, co pozwoli na wskazanie właściwego kierunku działań.

4. Wykonuje czynności związane z diagnostyką oraz koniecznością terapii pacjenta.
5. Zgłasza na Policję lub do Prokuratury Rejonowej podejrzenie o popełnieniu przestępstwa względem osoby, co do której istnieje uzasadnione podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.
6. Jeśli osoba, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, nie została jeszcze objęta procedurą „Niebieskie Karty”, niezwłocznie wypełnia wraz z nią formularz „Niebieska Karta - A”. Wszczynający procedurę wypełniony formularz „Niebieskiej Karty A” przekazuje Przewodniczącemu Zespołu Interdyscyplinarnego w terminie maksymalnie 7 dni od daty wszczęcia procedury. Zachowuje on kopię przekazanego formularza, a w dalszym etapie postępuje zgodnie z § 6 i § 7 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie (...).
7. Każdorazowo, w przypadku obecności na miejscu zdarzenia dziecka w wieku do lat 3, pracownik ochrony zdrowia w celu dokonania dokładnej oceny stanu zdrowia dziecka decyduje o przewiezieniu go do podmiotu leczniczego. W tym przypadku formularz „Niebieska Karta - A” wypełnia przedstawiciel podmiotu leczniczego, do którego dziecko zostało przewiezione.
8. Podobnie w przypadku gdy stan zdrowia małoletniej osoby, dotkniętej przemocą w rodzinie, wymaga przewiezienia jej do podmiotu leczniczego, formularz „Niebieska Karta - A” w części przeznaczony dla ochrony zdrowia wypełnia przedstawiciel podmiotu leczniczego, do którego osoba ta została przewieziona. Pozostałe części formularza wypełnia wszczynający procedurę.

6.2.5 Działania podejmowane przez przedstawiciela Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

1. Diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie i uwzględniając istniejące okoliczności decyduje o kierunku podejmowanych działań.

2. Jeśli osoba, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, nie została jeszcze objęta procedurą „Niebieskie Karty”, niezwłocznie wypełnia wraz z nią formularz „Niebieska Karta - A”. Członek GKRPA wypełniony formularz Niebieskiej Karty „A” przekazuje Przewodniczącemu Zespołu Interdyscyplinarnego w terminie maksymalnie 7 dni od daty wszczęcia procedury. Zachowuje kopię przekazanego formularza, a w dalszym etapie postępuje zgodnie z § 6 i § 7 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.
3. Organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.
4. Zgłasza na Policję lub do Prokuratury Rejonowej podejrzenie o popełnieniu przestępstwa względem osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.
5. Udziela osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, kompleksowych informacji o możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie, a także o formach pomocy dzieciom doznającym przemocy w rodzinie oraz o instytucjach i podmiotach świadczących tę pomoc, oraz o możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.
6. Może prowadzić rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie, oraz informuje te osoby o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc.